

Opinnäytetyö (AMK)

Liiketalouden koulutusohjelma

BisnesAkatemia

2014

Tarja Anunti ja Tuula Kylmä

VERKKOSIVUJEN SUUNNITTELU URHEILUSEURA PERTTELIN PEIKOT RY:LLE

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU
TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Tarja Anunti ja Tuula Kylmälä

VERKKOSIVUJEN SUUNNITTELU URHEILUSEURA PERTTELIN PEIKOT RY:LLE

Tämä opinnäytetyön esittää ehdotuksen uusista verkkosivuista urheiluseura Perttelin Peikot ry:lle. Ensisijaisena tavoitteena oli tehdä ehdotus urheiluseura Pertteli Peikot ry:n kaikille jaostoille uusista yhdenmukaisista verkkosivuista. Kaikille jaostoille haluttiin käyttäjäryhmät ja käyttäjät joilla on erilaisia käyttöoikeuksia ja ominaisuuksia. Urheiluseuran urheilutalolle haluttiin erillinen varauskalenteri.

Prosessin alussa kartoitettiin ensin toimeksiantajan toiveita ja tarpeita. Taustatiedoiksi selvitettiin, mitä hyvien verkkosivujen tekemiseen tarvitsee ottaa huomioon. Opinnäytetyössä suunniteltiin verkkosivun ulkonäköä toimeksiantajan toiveitten mukaisiksi ja sivuja helposti navigoitaviksi.

Verkkosivut toteutettiin Joomla 2.5 sisällönhallintajärjestelmällä, jolloin sivujen päivittäminen on helppoa.

Lopputulokseksi saatiin lokaalina toteutetut helppokäyttöiset ja yhdenmukaiset sivut. Verkkosivujen keskeiset ominaisuudet ovat interaktiivinen kalenteri, yhtenäinen yleisilme ja helppokäyttöisyys. Joomla sisällönhallintajärjestelmällä sivuja on myös helppo ylläpitää.

Tämä opinnäytetyö päätettiin rajata sisältämään verkkosivujen ulkomuotoa ja yhtenäistä rakennetta, toiminnallisuutta käyttäjäryhmineen ja käyttöoikeuksineen. Sivujen käyttöönotto, käytettävyydestin tekeminen ja käyttäjien ohjeistaminen päätettiin rajata pois.

ASIASANAT:

Joomla, sisällönhallintajärjestelmä, verkkosivu, lokaali

BACHELOR'S THESIS | ABSTRACT

TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Degree programme in Business | BusinessAcademy

March 2014 | 39

Päivi Killström

Tarja Anunti and Tuula Kylmälä

DRAFTING NEW WEB PAGES TO SPORTS CLUB PERTTELIN PEIKOT

This thesis presents a proposal for the new web pages for the sports club Perttelin Peikot. The main goal was to draft new coherent web pages to all the different divisions of the association.

The commissioner wanted user groups for all divisions, and users with different user rights and features. They also wished for a specific calendar enabling the simplest possible booking of the sports hall.

At the beginning of the web-design the wishes and needs of the client were studied. Background information on how to design good new web pages was searched. In this study the layout of the web pages are designed according to the client's wishes, and they are also made to be easily navigated.

The web pages were implemented with Joomla 2.5 Content Management System, which enables easier updating.

The end result was simple, use-friendly and coherent web pages carried out in local host mode. The essential features are an interactive calendar, coherent appearance and easy to use web pages. With Joomla Content Management System the pages are also easy to maintain.

This thesis was outlined to include the layout and coherent structure of the web pages and their functionality as to user groups and individual user rights. Implementation of the web pages, usability testing and usability briefing were excluded.

KEYWORDS:

Joomla, Content Management System, web page, local host

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	7
2 VERKKOSIVUN PERUSRAKENNE	8
2.1 ISO-standardi	8
2.2 Mikä on käyttöliittymä?	8
2.3 Käyttökokemuksen määritelmä	9
2.4 Käyttötarinat	9
2.5 Verkkosivut voivat olla staattiset tai dynaamiset	11
2.6 Verkkosivun suunnittelu ja rakentaminen	11
3 MILLAISET OVAT HELPPOKÄYTTÖISET SIVUT?	14
3.1 Web-sivut luetaan silmäilemällä	14
3.2 Selkeä visuaalinen hierarkia	15
3.3 Sivuilla kirjoitetaan vähemmän tekstiä	16
3.4 Selkeä navigointi	16
3.5 Näkökyky	18
3.6 Käytettävyydestin tekeminen ajoissa	19
4 JOOMLA-SISÄLLÖNHALLINTAJÄRJESTELMÄ	20
4.1 Ohjelmistoalusta	21
4.2 Joomla:n asentaminen	21
4.3 Joomla:n käyttöön ottaminen	21
5 PROJEKTITOIMEKSIANTO	23
5.1 Nykyiset sivut	23
5.2 Mitä uusilta sivuilta toivotaan	25
6 PEPE:N UUDET VERKKOSIVUT	27
6.1 Tietoarkkitehtuuri	27
6.2 Toiminnallisuus	28
6.3 Sivupohja	29
6.3.1 Ratkaisumallimme PePe:n verkkosivuiksi	30
7 YHTEENVETO	33
LÄHTEET	37

LIITTEET

- Liite 1. Liitteen otsikko.
- Liite 2. Navigointikartta

KUVAT

Kuva 1. Ihmisen toiminta ja tuotteen käyttöympäristö. (Sinkkonen ym. 2006, 24.)	10
Kuva 2. Tuotteen elinkaari kehityksen aikana. (Sinkkonen ym. 2006, 31.)	10
Kuva 3. Sivuston back end	22
Kuva 4. Perttelin Peikkojen vanha etusivu	23
Kuva 5. Yleisurheilujaoston vanha etusivu	24
Kuva 6. Suunnistusjaoston vanha etusivu	24
Kuva 7. Alkuperäinen sivupohja	29
Kuva 8. PePe:n etusivu jaostoineen	30
Kuva 9. Jalkapallojaoston uusi logo	30
Kuva 10. Suunnistuksen etusivu kirjautuneena	31
Kuva 11. Artikkelin muokkaustila	31
Kuva 12. Urheilutalon varauskalenteri	32
Kuva 13. Jaoston päänavigointi ja alisivut	34
Kuva 14. Etusivun layout	35

KÄYTETYT LYHENTEET JA SANONNAT

CMS	Content Management System, sisällönhallintajärjestelmä
WIREFRAME	"Rautalankamalli" –internetsivustojen rakenteesta
URL	Uniform Resource Locator on osoite tiettyyn internetin tiedostoon
FRONT-END	Internetsivujen julkisuuteen näkyvä puoli
BACK-END	Ylläpitäjille näkyvä sivusto.
XAMPP	käyttöjärjestelmäriippumaton ohjelmistopaketti
SQL	Structured Query Language, relaatiokannoissa käytettävä kyselykieli.
MySQL	Omia laajennuksia sisältävä ilmainen relaatiotietokanta, joka noudattaa SQL-standardia.
PHPMYADMIN	Sovellus, jolla hallitaan MySQL tietokantaa.
PHP	Hypertext Preprocessor on palvelinpuolen avoimeen lähdekoodiin perustuva ohjelmointikieli, jolla saadaan aikaan web-sivujen dynaaminen ominaisuus.
HTML	Hypertext Markup Language, www-sivujen merkkikieli.
CSS	Cascading Style Sheet sisältää sivujen tyylisetukset.
template	sivupohja, mallipohja

1 JOHDANTO

Perttelin Peikot ry on Pertteliläinen urheiluseura, joka on perustettu vuonna 1922. Urheiluseuralla on hyvin monipuolista toimintaa. Eri toiminnot ovat järjestäytyneet jaostoiksi, joista osalla on hyvinkin aktiivista toimintaa, toisilla taas toiminta on vähäistä. Seura edustaa useita eri urheilulajeja, joihin kuuluvat lentopallo, hiihto, suunnistus, jalkapallo, yleisurheilu ja salibandy. Urheiluseuralla on oma urheilutalo, jossa voi järjestää tilaisuuksia ja tapahtumia. Seuran naistoimikunta hoitaa erilaisten tilaisuuksien kahvitusten järjestämisen. Yhdistystä hallinnoi johtokunta. (Suominen S., 2013.)

Perttelin Peikot ry:llä on olemassa olevat web-sivut. Nykyiset sivut löytyvät osoitteesta <http://www.perttelinpeikot.net/>. Suurimmaksi ongelmaksi sivuilla on koettu niiden hajanaisuus ja vaikea päivitettävyyys. Ylläpitäjiä on useampi eri henkilö ja siksi sivut vaikuttavat sekavilta ja eri tyyleillä tehdyiltä. Sivuille oleva tieto on kuitenkin suurimmaksi osaksi ajan tasalla ja osa kuvista käyttökelpoisia. Nykyisillä sivuilla lajien logot ovat liian kirjavat, ja niihin toivotaan ehdotuksia uusista logoista. Yhdistyksen logosta on saatu kuva, ja siinä toivotaan näkyväksi yhdistyksen perustamisvuosi. Urheiluseuran sivut halutaan päivittää yhtenäisemmiksi ja helposti päivitettäviksi.

Tämän opinnäytetyön aiheena on uusien web-sivujen suunnittelu urheiluseura Perttelin Peikot ry:lle. Opinnäytetyöhön liittyy sivujen rakenteellinen ja graafinen suunnittelu sekä web-sivujen tekeminen. Opinnäytetyössä käydään yksityiskohtaisesti läpi prosessien vaiheet niitä tehdessä.

Tavoitteena opinnäytetyössä on selvittää asiat jotka tulee tehdä web-sivuja luodessa. Opinnäytetyössä yhdistetään kaikki ne työvaiheet perusteltuina tiiviiksi helposti seurattavaksi dokumentiksi. Työssä on huomioitu erikseen web-sivujen graafinen suunnittelu ja web-sivujen toteuttaminen Joomla sisällönhallintajärjestelmällä.

Tarkoituksena on saada helposti ylläpidettävät ja miellyttävät web-sivut käyttöä.

2 VERKKOSIVUN PERUSRAKENNE

2.1 ISO-standardi

Käytettävyys on kuulunut osana tutkimukseen ja tuotekehitykseen. 1980-luvulla syntyi tieteen ala nimeltään ihmisen ja tietokoneen välinen vuorovaikutus (human computer interaction, HCI). Käytettävyydelle ja käyttäjäkeskeiselle suunnittelulle luotiin kansainväliset standardit (ISO9241-11 1998; ISO13407 1999). (Oulasvirta 2011, 102.)

ISO-standardin (ISO9241-11 1998) käytettävyyden yleinen määritelmä on vapaasti suomennettuna mittari, jolla mitataan, kuinka käyttökelpoinen, tehokas ja miellyttävä tuote on käyttää oikeassa käyttöympäristössään, silloin kun käyttäjät ovat sen omia käyttäjiä. (Sinkkonen ym. 2009, 20.)

ISO-standardin määritelmässä käytettävyydellä tarkoitetaan vuorovaikutteisen tuotteen tai järjestelmän käytön ”tarkoituksenmukaisuutta, tehokkuutta ja miellyttävyyttä tietyissä käyttötilanteissa”. Tämä tarkoittaa sitä, että käytettävyys on paljon muutakin kuin käyttöliittymäsuunnittelua. Standardin lähestymistapa on käyttäjäkeskeinen suunnittelu, joka yhdistetään tuotteen tai tuotekonseptin toteutusprosessiin. Tämän tapaisessa suunnittelussa keskeisiä osa-alueita ovat käyttökontekstin analysointi, käyttäjien tarpeiden tunteminen ja sivujen vaatimusten määrittely. Tarkoituksena on tehdä mahdollisimman hyvin käyttäjien tarpeita ja vaatimuksia vastaava tuote.

2.2 Mikä on käyttöliittymä?

Käyttöliittymä (engl. user interface) määritellään seuraavasti (Business Dictionary.com, 2013): Näkyvä osa tietokoneen sovelluksessa tai käyttöjärjestelmässä, jonka kautta käyttäjä on vuorovaikutuksessa tietokoneen tai ohjelmiston kanssa. Se määrittelee, miten tietokoneelle tai ohjelmalle annetaan komennot ja miten tietoja näkyy näytöllä. Käyttöliittymän kolme päätyyppiä on (1) Komentokieli: käyttäjän on

tunnettava kone ja koneen ohjelmointi ohjeet tai ohjelmakoodauksen. (2) Valikot: käyttäjä valitsee komennot luetteloista näytöltä. (3) Graafinen käyttöliittymä (GUI): käyttäjä antaa komentoja valitsemalla ja klikkaamalla eri kuvakkeita näytöltä.

Käyttöliittymä on vahvasti näköaistiin perustuva. Mikäli verkkosivun ulkoasu on sekavan näköinen, niin sitä ei ole mieluisa käyttää. Silloin, kun käyttäjä helposti näköaistillaan tunnistaa asioita näytöltä, on käyttöliittymän käyttö helppoa koska käyttäjä tietää mitä mistäkin toiminnosta tapahtuu.

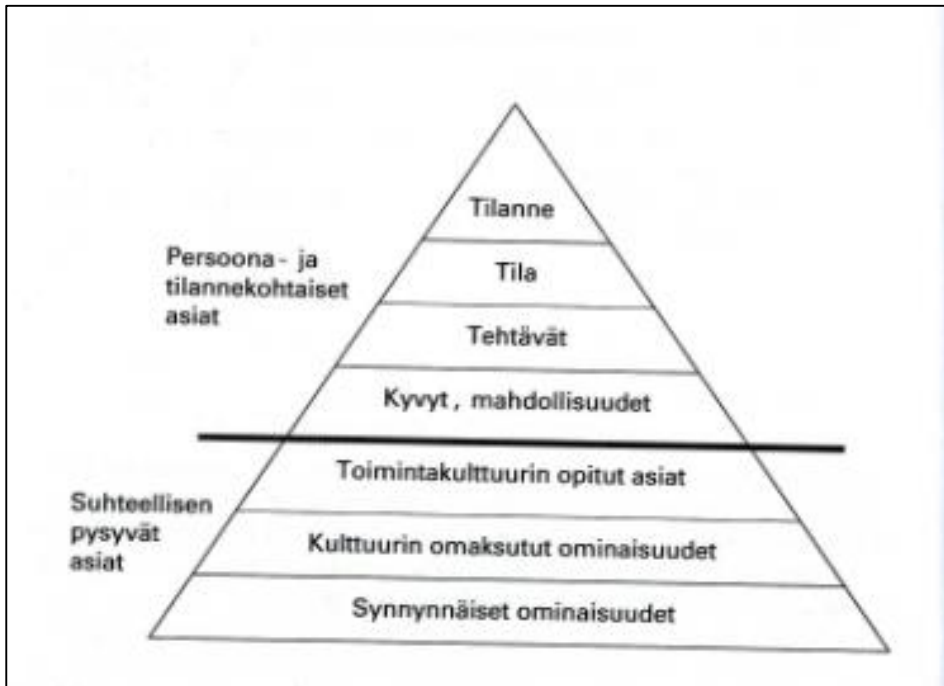
2.3 Käyttökokemuksen määritelmä

Verkkosivujen käyttökokemus määritellään usealla erilaisella tavalla, eikä mikään määritelmä ole virallinen. Yksi määritelmä on, että käyttökokemuksella tarkoitetaan sivuston käyttäjän tuntemuksia käyttäessään palvelua. Käyttökokemus koostuu siitä mitä se sisältää, miten sen sisällön on omaksuttu, miten merkittävä se on käyttäjälle, sivuston terminologiasta ja visuaalisuudesta. Siihen sisältyy myös paljon muuta. Paras verkkopalvelun käyttökokemus on silloin, kun käyttäjä ei huomaa sovellusta lainkaan ja voi keskittyä tehtävien tekoon. (Sinkkonen ym. 2009. 23.)

”Käytettävyys on menetelmä- ja teoriakenttä, jonka kautta käyttäjän ja laitteen yhteistoimintaa pyritään saamaan tehokkaammaksi ja käyttäjän kannalta miellyttävämmäksi.” (Sinkkonen ym. 2006, 17.)

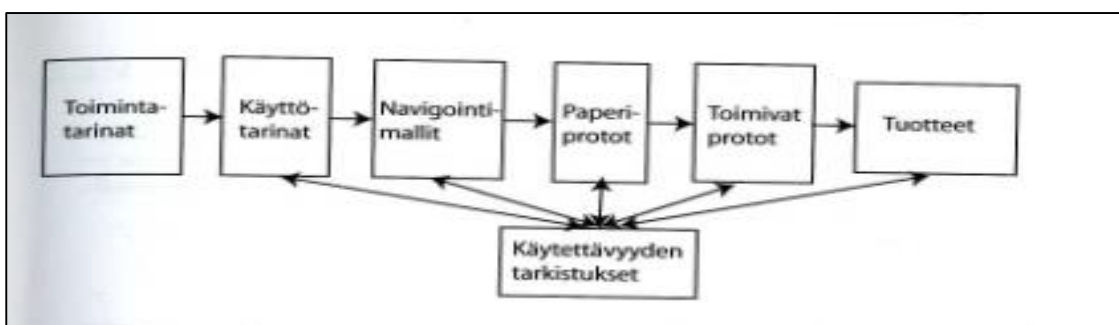
2.4 Käyttötarinat

Siinä vaiheessa, kun asiat tehdään uuden tuotteen avulla, voi tapahtumia kuvata käyttötarinoina. Ne muovataan sitten malleiksi, kuvauksiksi, protoiksi ja vihdoinkin tuotteeksi (Kuva 2). Käyttötarinat vastaavat kuvan 1 kolmion yläosaa. (Sinkkonen ym. 2006, 30.)

Kuva 1. Ihmisen toiminta ja tuotteen käyttöympäristö. (Sinkkonen ym. 2006, 24.)

Paksumman viivan alapuolen asiat ovat sellaisia, jotka ovat ihmiseen ja tuotteeseen liittyviä yleistietoa, joita ei tarvitse tutkia joka projektissa erikseen. Viivan yläpuolella olevia asioita ei voi päätellä ilman kunnollisia projektikohtaisia tutkimuksia.

Kuva 2. Tuotteen elinkaari kehityksen aikana. (Sinkkonen ym. 2006, 31.)

2.5 Verkkosivut voivat olla staattiset tai dynaamiset

Verkkosivut voivat olla staattiset tai dynaamiset. Staattinen sivu tarkoittaa sitä, että sisältö pysyy muuttumattomana pitkiäkin aikoja. Dynaamisten sivujen sisältö muuttuu käyttökertojen välillä. Dynaaminen sivu voi olla esimerkiksi uutissivusto. Dynaamisia sivuja ovat myös operatiiviset palvelut eli verkkosovellus, esimerkiksi verkkopankki, jolloin sivusto on toiminnallinen.

Verkkosovellukset ovat toiminnaltaan monimutkaisempia ja vuorovaikutteisempia kuin verkkosivut. Verkkosivustossa voi olla osuuksia, esimerkiksi verkkokauppaan liittyy ostosten maksaminen. Kuitenkin verkkosivujen tyypillisin käyttötapa on tietojen hakeminen. Sivujen rakenne on usein tehty tietoa esiin hakemista tukevaksi, eli hierarkkiseksi. (Sinkkonen ym. 2009, 26.)

2.6 Verkkosivun suunnittelu ja rakentaminen

Suunnittelussa on kyse siitä, että kehitetään tulevaisuutta muokkaamalla jotakin tuotetta tai asiaa. Ratkaisuja etsitään luonnostelemalla, rakentamalla ja testaamalla eri vaihtoehtoja. Suunnittelu vaatii, että on ymmärretty annetun tavoitteen vaatimukset. (Oulasvirta, 2011, 29.)

Verkkosivustoa suunniteltaessa niistä kannattaa tehdä käyttäjäkeskeiset. Suunnittelumenetelmissä otetaan huomioon niin liiketoiminnalliset tavoitteet kuin sivuston käyttäjät. Käyttäjäkeskeiset menetelmät on kehitetty sitä varten, että niillä voidaan tuoda sivustolle helppokäyttöisyyttä ja tehokkuutta. Menetelmien edut tulevat hyvän suunnittelun kautta. (Sinkkonen ym. 2009, 28.)

Käyttöliittymän toiminnan ymmärtäminen; Ennen tuotteen suunnittelua, suunnittelun aikana ja suunnittelun jälkeen suunnittelijan täytyy tutkia ja havainnoida verkkosivujen käyttäjää. Tutkintatavat voivat olla käyttäjän toimintatapaa havainnoimalla, päiväkirjoilla, haastatteluilla tai jollakin muulla sopivalla tavalla. Ennen suunnittelua täytyy selvittää millaisia käyttäjät ovat. Käyttäjät jaetaan käyttäjäryhmiin. Yhden

käyttäjäryhmän muodostavat ne käyttäjät, jotka toimivat käyttöliittymän kannalta samalla tavalla. Perusteina käyttäjäryhmiin ovat henkilöiden rooli, tarpeet ja kokemukset tuotteen käyttäjänä. (Sinkkonen ym. 2006, 29.)

Verkkosivun testaaminen tehdään käytettävyydestillä. Testaus edellyttää, että käyttäjällä on käytössä jonkinlainen tuote tai prototyyppi jolla voidaan suorittaa jokin tehtäviä.

Ennen kuin suunnitellaan verkkosivun varsinaista ulkonäköä, täytyy miettiä sivun perusrakennetta. Tarkoituksena on tehdä sivusta käyttäjäystävälliset ja helposti navigoitavat. Käytännössä tehdään hierarkkiset sivut jossa etenemistapa on looginen käyttäjän kannalta.

Ensimmäisenä mietitään sivukartta, päänavigointilinkit ja kuinka alisivut on linkitetty toisiinsa. Tärkeää on havainnoida miten käyttäjä pääsee etenemään niillä. Suunnittelussa pyritään siihen, että rakenne on mahdollisimman selkeä, eikä siinä ole monta eri tasoa. (Sinkkonen ym. 2009, 186.)

Web-sivujen käytettävyyden pullonkaula on yleensä navigointi. Navigoinnilla tarkoitetaan välinettä jolla päästään tuotteen sisällön luokse, ja siksi sen pitäisi olla mahdollisimman helppoa ja luonnollista. Navigointi pitäisi suunnitella lähes yksinomaan käytettävyyssnäkökulmasta. (Sinkkonen ym. 2006, 43.)

Käyttäjän pitää helposti pystyä havaitsemaan kaikki tehtävän suorittamiseen tarvitsensa oleelliset asiat. Hänen pitää myös voida seurata toimenpiteittensä vaikutusta tuotteen tilaan. (Sinkkonen ym. 2006, 67.)

Perusrakenteen jälkeen mietitään sivuston runkoa. Suunnitellaan käyttöliittymäkomponenttien ja sisällön sijaintia sivulla ja niiden ominaisuuksia. Suunnittelussa kiinnitetään huomiota helppoon käytettävyyteen (Daley 2011).

Tekemällä havaintoja tarkoitetaan myös sitä, että samalla kuin tuotteella tekee asioita, niin vertaa toimenpiteittensä vaikutusta siihen mitä odotti näkevänsä. ”Ehkä tärkeimmät asiat, jotka suunnittelijan pitäisi ymmärtää ihmisen havaintojärjestelmästä, ovat: (a) ihminen ei havaitse kaikkia asioita, joita käyttöliittymässä on, (b)

suunnittelija ei pysty näkemään tuntemansa tuotteen käyttöliittymää, kuten aloittelija sen näkee, (c) kun ihminen katsoo tuotetta, koko hänen kokemusmaailmansa vaikuttaa siihen, mihin ja miksi käyttäjä näkemänsä ymmärtää, (d) ihmisen kyky tunnistaa tuttuja hahmoja ja elementtejä on erittäin tarkka ja hyvin toimiva samoin kuin hänen kykynsä oppia tunnistamaan hahmoja, mikäli hänellä on näille hahmoille merkitys.” (Sinkkonen ym. 2006, 69.)

3 MILLAISET OVAT HELPPOKÄYTTÖISET SIVUT?

Mikä on tärkein periaate, kun haluaa tehdä web-sivustosta helppokäyttöisen? (Krug, 2006, 11.) Helppous tulee siitä, ettei pakota käyttäjää ajattelemaan. Web-sivuista tulee tehdä niin päivänselvät kuin mahdollista. Idea on siinä, että aina, kun käyttäjä joutuu pohtimaan käyttäessään sivustoa, se lisää kognitiivista kuormaa ja kääntää pois huomion suoritettavasta tehtävästä. Mikäli ei pystytä tekemään sivuista päivänselviä, niistä pitää tehdä itsestään selvät. (S Krug, 2006, 11, 18.)

3.1 Web-sivut luetaan silmäilemällä

Web-sivuston käyttäjät eivät lue kaikkea web-sivustolla näkyvää tekstiä. Todellisuudessa käyttäjät vain vilkaisevat sivua, lukaisemalla sivulla olevaa tekstiä vähäsen ja klikkaamalla ensimmäistä linkkiä joka tuntuu kiinnostavalta. (S Krug, 2006, 21.) Kun halutaan suunnitella toimivat verkkosivut, niin on helpompaa suunnitella ne jos mukautuu kolmeen eri seikkaan (S Krug, 2006, 22,24,26.):

1. asiakas ei lue sivua vaan silmäilee niitä
2. asiakas ei valitse parasta vaihtoehtoa vaan valitsee kohtuullisen hyvän vaihtoehdon. He kelpoistavat.
3. ihmiset käyttävät usein hyödykkeitä ymmärtämättä miten ne toimivat

Kirjasintyyppillä eli typografialla tähdätään tyylikkääseen ja selkeään asuun. Typografia on voimakas visuaalinen elementti jolla luodaan sivulle ulkonäköä. Paras lopputulos syntyy kun käytetään vain muutamaa kirjasintyyppiä, eikä sekoiteta useampaa fonttia. (Sinkkonen ym. 2006, 124.)

Pienakkoset ovat helpompia kirjasimia lukea kuin suuret aakkoset. Näyttö asettaa rajoituksia kirjasintyyppin eli fontin valintaan. Monitorille kirjoitetun tekstin tarkkuus on huonompaa kuin paperille kirjoitetun tekstin. Paperille kirjoitetulle tekstille suositellaan leipätekstiin päätteellistä eli antiikva-kirjasinta, sillä se helpottaa lukemista

koska sanat pysyvät yhdessä paremmin. Näytölle kirjoitetussa tekstissä on kuitenkin suositeltavampaa käyttää päätteettömiä eli groteskeja kirjasimia. Päätteelliset kirjasintyypit asettuvat liian lähelle toisiaan varsinkin pieniä pistekokoja käyttäessä

Jos haluaa paperilla kirjoitetun tekstin jotain asiaa painotettavan, voidaan käyttää kursiivia tai lihavointia, mutta kursiivi teksti on lähes lukukelvotonta näytöllä. Myös alleviivausta ei pidä käyttää näytöllä koska sitä voi olla hankala hahmottaa. Kaikkiin teksteihin kannattaa käyttää vasemman reunan tasausta. (Sinkkonen ym. 2006, 124.)

Vanhetessa useimmille ihmisille tulee ikänäkö. Se vaatii isompia kirjaimia ja tekstejä. Usein jo yli 40-vuotiaille näytön pistekoko 8 ja 10 ovat liian pieniä. Näytöllä liian pientä tekstiä voidaan kompensoida käyttämällä tekstissä tarpeeksi kontrastia. (Sinkkonen ym. 2006, 125.)

3.2 Selkeä visuaalinen hierarkia

Kun web-sivustoa suunnitellaan voi pienin keinoin varmistaa, että käyttäjä näkee ja ymmärtää mahdollisimman suuren osan sivun sisällöstä. Luomalla selkeän visuaalisen hierarkian voi sivuista tehdä kiireiselle ymmärrettävän. (S Krug, 2006, 31.)

Visuaalisesti hierarkkisella sivulla on kolme ominaisuutta;

1. Tärkeät asiat ovat keskeisillä paikoilla.
2. Loogisesti yhteen kuuluvat asiat kuuluvat yhteen myös visuaalisesti.
3. Asiat on "sisäistetty" visuaalisesti niin, että osien ja kokonaisuuden suhde näkyy. (S Krug, 2006, 31, 32.)

Harkittu visuaalinen hierarkia säästää vaivaa käsittelemällä sivun asiat sekä järjestelemällä ja priorisoimalla sivun sisällön sillä tavalla, että se on ymmärrettävissä heti.

Suunnitellessa web-sivuja on hyvä käyttää vakiintuneita käytäntöjä. Kaikissa tiedotusvälineissä on niitä. Niitä parannellaan ja vähitellen keksitään uusia. Web-sivustoilla esimerkiksi ostoskärrykuvake. Useimmat käyttäjät tietävät mitä se tarkoittaa selittämättäkin. (S Krug, 2006, 34.) Käytäntö vakiintuu vain jos siitä on paljon hyötyä. Ne auttavat käyttäjää siirtymään sivulla eteenpäin ilman suuria ponnistuksia. Mikäli suunnittelee sivut niin, että niissä on käytännöstä poikkeavia korvikkeita, suunnitelman on syytä olla niin itsestään selvä ja mutkaton ettei käyttäjän tarvitse opetella uutta. Käyttäjän on helpompi tunnistaa klikattavat kohdat jos ne on ilmaistu yksiselitteisen selvästi.

3.3 Sivuilla kirjoitetaan vähemmän tekstiä

Sivusto on siistimpi ja selkokieleisempi jos teksteistä jättää turhat sanat pois.

- Sivun kohina vähenee
- Hyödyllinen sisältö erottuu paremmin
- Sivun lyhenee, ja käyttäjä näkee sisällöstä suuremman osan tarvitsematta vierittää sitä. (S Krug, 2006, 45.)

Turha teksti on yleensä sanahelinää, esimerkiksi johdantotekstiä. Se on yleensä sisällyksetöntä tekstiä, jonka tarkoituksena on vain osoittaa sosiaalisuutta. Kuitenkin useimmilla web-käyttäjillä ei ole aikaa lueskella, vaan he haluavat päästä suoraan asiaan.

3.4 Selkeä navigointi

”Ihmiset eivät käytä web-sivustoa, jos he eivät osaa navigoida siinä.” (S Krug, 2006, 51.)

Web-sivustolla navigoimisesta tehdään prosessin mallinnuskartta, josta näkee miten sivustolla navigoidaan hierarkkisesti. Sivustolla tulee olla sivuston tunnus hel-

posti tunnistettavissa. Siitä käyttäjä näkee millä sivustolla on. Jokaiselta sivulta tulee päästä takaisin alkuun, eli kotisivulle. Usein sivuston tunnus toimii painikkeena, josta päästään sivuston kotisivulle.

Jotta käyttäjä tietää millä sivulla hän on käynyt voi painike jota on klikattu muuttua eriväriseksi. Sivustolle voidaan käyttäjän paikallistamista helpottamaan laittaa näkyville sivustojen polku. Sitä klikkaamalla pääsee kulkemaan sivuhistoriassa taaksepäin.

Visuaalisella suunnittelulla suunnitellaan käyttöliittymän elementtien asettelu. Tärkeintä on käyttöliittymän sisältö ja toimivuus. Kun suunnitellaan tuotteen ulkonäköä, täytyy pitää huolta erityisesti tiedon koodauksesta ja esitysmuodosta mukaan lukien käyttäjän ymmärtämä terminologia ja näihin liittyvä symbolien yhdistely ymmärrettäväksi kieleksi. Visuaalisessa suunnittelussa on tärkeää myös ikkunan asettelu. Siinä käytettäviä keinoja ovat värit ja typografia, navigoinnin suunnittelu ikkunan sisällä sekä taustan käyttö. (Sinkkonen ym. 2006, 155.)

”Asettelyn tasapaino riippuu muun muassa kontrastien ja tyhjän tilan käytöstä, elementtien muodosta ja sijoittelusta, liikesuunnista ja värien käytöstä. Tasapainoisessa esityksessä olennainen on tuotu esille liioittelematta, mutta selkeästi. Liian kirjava sivu on sekava ja vaikeasti hahmotettava.” (Sinkkonen ym. 2006, 155.)

Tuotteen ulkonäköä suunnitellaan kolmella eri periaatteella, jotka ovat:

- ”Tuotteen elementtien täytyy olla osa samaa visuaalista kokonaisuutta niin, että tuote on yhtenäisesti suunniteltu.
- Tuotteen suunnittelussa täytyy ottaa huomioon se, miten ja mihin käyttäjän huomio milloinkin suunnataan.
- Tuotteen täytyy soveltua sen kanssa käytävään vuorovaikutukseen.” (Sinkkonen ym. 2006, 157.)

Suunnittelussa pitää lähteä liikkeelle siitä, mitä elementtejä ikkunaan tarvitaan, mikä on niiden merkityksellinen järjestys, hierarkia, tärkeys, pituus, muoto ja miten ne suunnitellaan sisällön mukaan järkevästi. Kokonaisuudesta tulee harmonisin, kun

se muotoillaan tämän aineksen ympärille tasapainoisesti. (Sinkkonen ym. 2006,157.)

3.5 Näkökyky

Näköaisti heikkenee kaikilla ihmisillä vanhetessa. Näön tarkkuus ja kyky kohdistaa katse eri etäisyyksille heikkenee jo keski-ikäisillä. Näön tarkkuutta voidaan parantaa lukulaseilla ja näytön kontrastien avulla. Paras kontrasti ikääntyvälle näölle on musta teksti valkoisella pohjalla. (Sinkkonen ym. 2006, 71.)

Värejä tulee käyttää harkiten, koska ne ovat erittäin voimakas suunnitteluväline. Väreihin liittyy usein tunnepuoleisia, sosiaalisia ja kulttuurisia merkityksiä. Värit huomataan nopeasti. Oikein suunniteltuna värit voivat lisätä työskentelyn tehokkuutta ja tarkkuutta. Liika värien käyttö voi romuttaa koko sommittelun. Värejä voi käyttää hyödykseen suunnittelussa, koska ne vaikuttavat tunteisiin. (Sinkkonen ym. 2006, 127.)

Käyttöliittymä kannattaa aina ensin suunnitella mustavalkoiseksi. Kaikki käyttäjät eivät erota värejä. Verkkosivun asettelu suunnitellaan ensin mustavalkoisena, jonka jälkeen lisätään värit tarpeen mukaan lisäämään informaatiota ja ulkonäköä. (Sinkkonen ym. 2006, 132.)

Perusneuvoja vammaisten tai vanhempien huomioon ottamiseksi:

- Järjestelmää tulee voida käyttää ilman hiirtä, esimerkiksi näppäinyhdistelmillä.
- Tekstin kokoa täytyy voida muuttaa.
- Näyttöjen tulee olla johdonmukaisia keskenään, jotta käyttäjä tietää, mistä ja miten asioita pitää etsiä.
- Älä vaihda vakiotietojen paikkaa näytöllä. (Sinkkonen ym. 2006, 79.)

Suunniteltaessa verkkosivuja otetaan värisokeat huomioon käyttämällä seuraavia suunnitteluohjeita:

- Älä koskaan viittaa ohjeissa pelkään väriin. Varusta moniväriset kuvakkeet vihjelaatikoin.
- Älä Käytä punaista, vihreää, ruskeaa, harmaata ja sinipunaista toistensa vieressä tai keskenään muuttuvina väreinä. Käytä kunnan kontrasteja paitsi taustan ja tekstin välillä, myös kuvien sisällä.
- Älä käytä kaavakuviissa ja grafiikassa pelkästään värejä osoittamassa eri vaihtoehtoja. Värisokea erottaa keskenään todennäköisimmin sinisen, keltaisen, mustan ja valkoisen. (Sinkkonen ym. 2006, 134.)

3.6 Käytettävyydestin tekeminen ajoissa

Web-sivustolle on hyvä tehdä käytettävyydestin useamman kerran ennen kuin se julkaistaan. Sivuston tekijät eivät usein itse huomaa kaikkia virheitä sivustolla. Niissä saattaa myös olla virheitä, jotka sivuston tekijöiden mielestä eivät ole virheitä vaan ihan selkeitä ratkaisuja, joita testin tekijä ei ymmärrä. Paras tapa tutkia sivuston toimivuus on testauttaa se käytännössä. Käytettävyydestinissä ei tarvitse olla kuin 3 – 4 henkilöä testaajina. Sivuston testaustapahtumaan tarvitaan yleensä vain huone jossa testaaja istuu, tietokone ja usein videokamera. Testaushenkilöksi kelpaa kuka tahansa webiä käyttävä henkilö.

Useammalla testauskerralla löydetään yleensä suurin osa sivustolla olevista virheistä.

Sivuston testaamisella huomataan heti ymmärtääkö koehenkilö sivuston tarkoituksen. Koetilaisuuden järjestäjä voi pyytää sivustoa testaavan henkilön suorittamaan sivustolla jonkin tehtävän, ja seurata selviytyykö koehenkilö tehtävästä. (Krug, 2006, 144.) Koetilaisuuden kesto voi olla noin 45 – 60 minuuttia. Testituloksien läpikäyminen käy nopeammin, mikäli koehenkilöitä on vain 3 – 4 kpl.

4 JOOMLA-SISÄLLÖNHALLINTAJÄRJESTELMÄ

Projektimme on Perttelin Peikot ry:lle tehty Internet-sivusto. Sivusto on toteutettu avoimen lähteen Joomla 2.5-sisällönhallintajärjestelmällä lisättynä tarvittavilla lisäosilla. Joomla on luotu mahdollistamaan verkkosivujen nopea ja yksinkertainen suunnittelu sekä hallinta eikä sen asennus ja käyttö vaadi mittavaa kokemusta.

Joomla on toiseksi suosituin sisällönhallintajärjestelmä Wordpressin jälkeen. Joomla valikoitui käyttöpohjaksi, koska Perttelin Peikkojen suunnistuksen verkkosivut oli tehty Joomlailla ja nämä sivut ovat esimerkkinä tälle työlle.

Joomla on avoimeen lähdekoodiin perustuva sisällönhallintajärjestelmä, jonka sivustoilta löytyy komponentteja, laajennuksia ja plugineja, joista suurin osa ovat ilmaisia.

Sisällönhallintajärjestelmää (CSM) käytetään hallinnoimaan verkkosivujen sisältöä, ylläpitämistä ja päivittämistä, ne sisältävät usein myös graafisen käyttöjärjestelmän. Sisällönhallintajärjestelmät helpottavat aloittelevia käyttäjiä, joilla perustietämys ja tekninen osaaminen ei ole kovin korkealla tasolla.

Joomlailla on toteutettu mm. seuraavien yritysten ja organisaatioiden www-sivut:

- The Voice
- Music Television
- Yhdistyneet kansakunnat
- Harvard University
- Citibank
- Taideteollinen korkeakoulu
- Oy Suomen Lyyra Ab
- Iltalehti
- Ilta-Sanomat

(kwd.digital)

4.1 Ohjelmistoalusta

Joomlan ohjelmistoalustaksi tarvitaan

- Apache 2.4.3   unix-pohjainen verkkopalvelin, jolla hoidetaan http-palvelut
- MySQL 5.5.27   tietokanta
- PHP 5.4.7   ohjelmointiympäristö

Tässä työssä käytettiin Joomla 2.5 versiota. Tässä työssä käytettiin XAMPP – pakettia, jonka avulla saadaan helposti asennetuksi paikallinen kehitysympäristö Joomla-sivustolle.

4.2 Joomlan asentaminen

Joomla rakennetaan paikallisena (localhost), jolloin muutoksia voidaan tehdä helpommin ja muokatut verkkosivut voidaan siirtää verkkopalvelimelle valmiina ja testattuina.

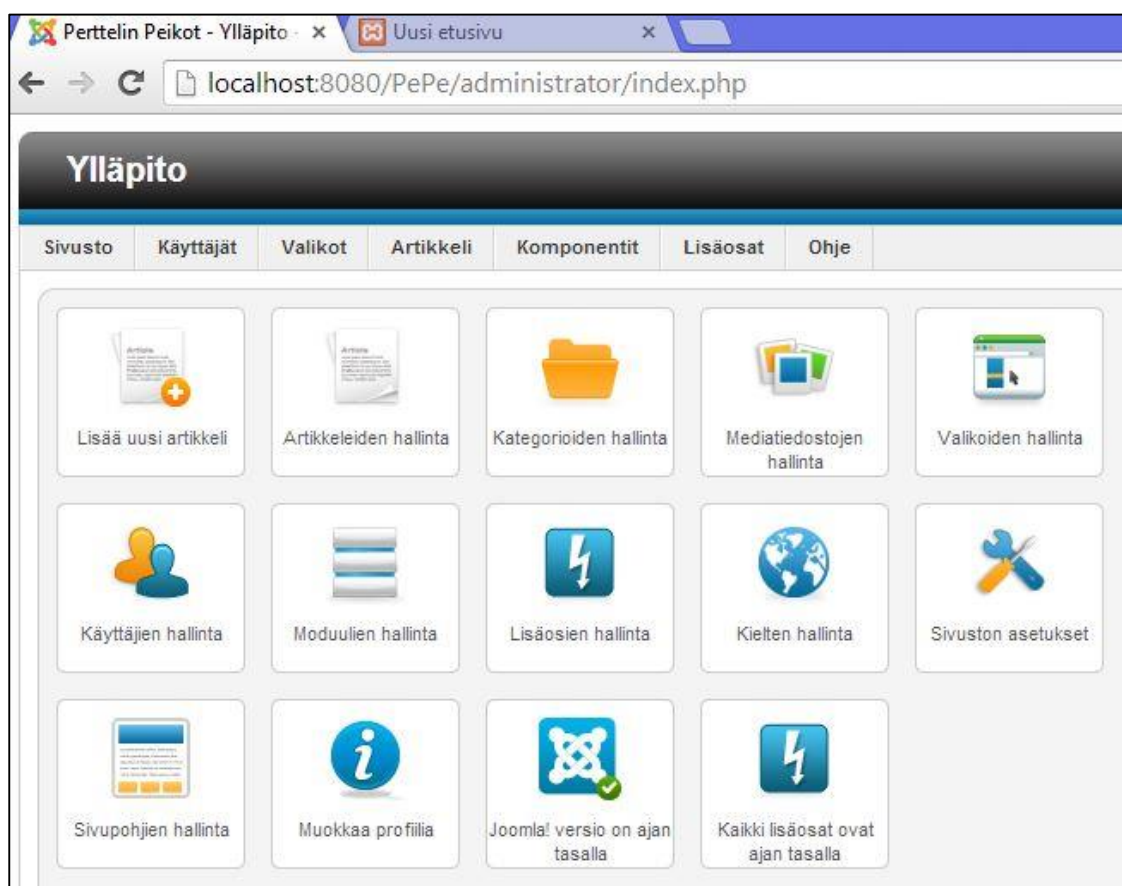
Sivustoa varten luotiin tietokantakäyttäjä ja tietokanta. Joomla järjestelmä on arkistomuodossa (.zip). Polusta valitaan htdocs-kansio, johon luodaan kansio PePe, jonne Joomla-paketti puretaan. Joomla alustetaan selaimella antamalla sivuston perustiedot mm. tietokantakäyttäjä ja tietokannan nimi. Lopuksi asennuskansio poistetaan turvallisuussyistä.

Kun osoiterivin loppuun lisätään /administrator päästään sivuston back endiin, jossa kaikki sivuston hallintaan liittyvät toimenpiteet tehdään.

4.3 Joomlan käyttöön ottaminen

Sivuston ylläpitäjä (administrator) rakentaa/muokkaa sivuston haluamaansa muotoon. Käyttäjät –valikosta annetaan käyttäjäoikeudet. Valikot –valikossa luodaan

uusia ja tarvittaessa muokataan haluttuja valikoita. Artikkelivalikossa ovat artikkeleiden hallinta, kategorioiden hallinta ja mediatiedostojen hallinta, joissa lisätään, muokataan ja poistetaan artikkeleita, kategorioita ja mediatiedostoja. Komponentit –valikossa näkyvät kaikki sivustolla käytettävät komponentit. Lisäosat –valikossa lisätään, muokataan ja poistaa käytöstä moduuleita, liitännäisiä, sivupohjaa ja kielten hallinta-osiota.

Kuva 3. Sivuston back end

5 PROJEKTITOIMEKSIANTO

Perttelin Peikot on urheiluseura, jolla on hyvin monipuolista toimintaa. Eri toiminnot ovat järjestäytyneet jaostoiksi, joista osalla on hyvinkin aktiivista toimintaa, toisilla taas toiminta on vähäistä. Eri urheilulajien jaostoja ovat hiihto, jalkapallo, lehtopallo, yleisurheilu, suunnistus sekä salibandy. Lisäksi yhdistyksessä toimii jaosto yhdistyksen omistaman urheilutalon hoitamiseen sekä naistoimikunta erilaisten tilaisuuksien kahvitusten järjestämiseen. Koko yhdistystä hallinnoi johtokunta. (Satu Suominen, 2013.)

5.1 Nykyiset sivut

Nykyiset sivut löytyvät osoitteesta <http://www.perttelinpeikot.net/> . Sivujen ongelmana on hajanaisuus sekä vaikea päivitettävyyys. Ylläpitäjiä on monta ja siksi sivut ovat sekavat ja eri tyyliä tehdyt (kuvat 6 ja 7). Sivulla oleva tieto on kuitenkin enimmäkseen ajan tasalla ja osa kuvista käyttökelpoisia. Eri lajien logot ovat liian kirjavat (kuva 5), niistä toivotaan ehdotuksia. Yhdistyksen logo pidettäneen ennallaan. (Satu Suominen, 2013) Saimme urheiluseuralta jaostoille Kari Laitisen tekemät uudet logot käyttöömme, joita voimme käyttää uusilla web -sivuilla.

Kuva 4. Perttelin Peikkojen vanha etusivu

Kuva 5. Yleisurheilujaoston vanha etusivu

Kuva 6. Suunnistusjaoston vanha etusivu

Suunnistuksen sivupohja on ollut mallina Perttelin Peikkojen ry:n uusille nettisivuille.

5.2 Mitä uusilta sivuilta toivotaan

Tässä luvussa on koottu projektitoimeksiannossa ja projektin alussa olleessa haastattelussa urheiluseuran puheenjohtajan Satu Suomisen ja Anu Puran kanssa uusille verkkosivuille ilmi tulleita toiveita. Keskeisenä toivomuksena on, että uusilla sivuilla on selkeä yhtenäinen ilme ja logiikkaa. Erityisen tärkeää on, että sivuja pääsee päivittämään aina kunkin jaoston vastuuhenkilö. Kukaan vastuuhenkilö päivittää vain oman jaoston sivuja, hänellä ei ole oikeutta muiden jaostojen sivujen päivittämiseen. Keskustelussa ilmeni, että seuralla on tarvetta saada koulutusta sivuston ylläpitämiseen.

Uusille sivuille kaivataan myös mm.

- uutissivua, jonne koko yhdistyksen uutisia on helppo päivittää (jaostojen vastuuhenkilöt)
- tapahtumakalenteria koko yhdistyksen eri tapahtumista (jaostojen vastuuhenkilöt päivittävät)
- yhteydenottolomake, josta viestit sovituille henkilöille

Johtokunnalle

- päivitysmahdollisuus yhdistyksen yhteisille sivuille

Jaostojen omille sivuille

- päivitysmahdollisuus (tekstit ja kuvat) vastuuhenkilölle
- jaoston oma uutissivu
- yhteydenottolomake, josta viesti jaoston vastuuhenkilölle
- mahdollisesti kartta jaoston toimipisteelle (esim. kentälle)
- jaoston hallitukselle oma sivu, jonne ladataan esityslistat ja pöytäkirjat, näkyvyys vain jaoston hallituksen jäsenille

Talotoimikunnan sivuille lisäksi

- kartta talolle
- kalenteri, jossa näkyvät tehdyt varaukset (vastuuhenkilö päivittää)

Seuralle halutaan uusi oma sähköpostiosoite, esimerkiksi @perttelinpeikot.fi. Web-sivuille toivotaan ominaisuutta, että käyttäjä voi palata PePe:n pääsivulle miltä sivulta tahansa.

Seuran tämänhetkinen sponsoritoiminta on aika vähäistä. SSO sponsoroi koko urheiluseuraa. Selviteltiin minkälainen näkyvyys sponsoritoiminnalla olisi sivustolla. Halutaan laittaa jaoston sponsori näkyville jaoston sivulle. Toiveena on, ettei yksittäisten henkilöiden sponsoreita laiteta sivustolle näkymään.

Web-sivun etusivulle toivotaan seuran urheilutalon näkymää. Seura haluaa markkinoida urheilutaloa erilaisille tapahtumille. Urheilutalon urheilusalin varaamiseen, ja kahvilapuolen varaamiseen toivotaan kalenterinäkyvä josta helposti voi nähdä milloin ne ovat vapaina. Urheiluseuran eri jaostoille toivotaan kalenteria, josta voi seurata minkälaista toimintaa kukin jaosto ylläpitää.

Eri jaostoilla on ollut toimintaa pitkään, ja vanhoilla sivuilla on ollut galleria josta on voinut katsella kuvia jaostoittain. Uusille sivuille toivotaan tilaa gallerialle, jota jaosto voi päivittää eri tapahtumien jälkeen.

6 PEPE:N UUDET VERKKOSIVUT

Perttelin Peikot ry on urheiluyhdistys, joka koostuu useasta jaostosta. PePe:llä on myös urheilutalo, jota halutaan markkinoida vuokrattavaksi erilaisten tilaisuuksien pitopaikaksi.

Tämä opinnäytetyö on ehdotus toimeksiantajalle. Nämä sivut korvaavat vanhat sivut, jotka olivat mielestämme hyvin epäyhtenäiset ja toistensa kanssa toimimattomat. Ehdotuksessamme uusiksi verkkosivuiksi, olemme pyrkineet yksinkertaisiin, vähäeleisiin, mutta helposti käytettäviin sivuihin niin tietoa hakevan kuin ylläpitäjänkin puolesta.

6.1 Tietoarkkitehtuuri

Etusivulla on lyhyt esittely Perttelin Peikoista ja yleisiä uutisia yhdistyksestä. Jaostot –valikon alta löytyvät eri jaostojen sivut, joilla kaikilla on omat vastuuhenkilönsä, jotka vastaavat niiden sisällöstä. Uutisen kirjoittamisen yhteydessä vastuuhenkilö voi myös liittää Tags –kenttään uutiseen liittyviä avainsanoja (metadata), jotta sisältö löytyy helpommin. Jaoston omilla sivuilla tallennetut kuvat näkyvät vain rekisteröityneille käyttäjille. Urheilutalon sivulta löytyy kartta, kuvia ja varauskalenteri, josta käyttäjä näkee urheilutalon varaustilanteen, mutta jota voi muokata vain Super User. Yhteystiedoista löytyy yhdistyksen jäsenten nimiä ja yhteystietoja. Yhteydenottolomakkeella voidaan jättää suoraan viestiä halutulle vastaanottajalle. Johtokunnan omalle sivulle johtokunnan jäsenet voivat lisäillä ja poistaa haluamiansa tiedostoja, jotka näkyvät vain heille.

Sivustolle voidaan tallentaa kuvia eri jaostojen alasivuilla sekä johtokunnan tiedostojen hallintapaneelissa voi tallentaa kaikkia haluttuja tiedostoja ja kansioita.

6.2 Toiminnallisuus

Perttelin Peikkojen tapahtumakalenteriin voidaan lisätä tapahtumia JEvents –kalenterin avulla, joka päivittyy automaattisesti sivustolle.

Yhteydenottolomakkeella kuka tahansa sivustolla kävijä voi jättää viestinsä haluumallensa vastaanottajalle. Vastaanottajia voidaan lisätä järjestelmään administrator –oikeuksilla hallintapaneelin kautta.

Eri jaostojen vastuuhenkilöt voivat päivittää omia sivustojaan ja lisätä kuvia.

Johtokunnan jäsenet voivat lisätä yleisiä uutisia sivustolle ja heillä on näkyvissä oma johtokunnan sivusto, jolle he voivat tallentaa tiedostoja, esim. pöytäkirjoja.

Käyttäjät:

Public	Yleinen sivustolla kävijä, jonka ei tarvitse kirjautua sisään.
Registered	Rekisteröitynyt käyttäjä, joka pystyy kirjoittamaan keskustelupalstalle ja selaamaan kuvia.
Johtokunta	Johtokunnan jäsen, joka pääsee näkemään ja päivittämään yleisiä uutisia ja näkemään myös johtokunnan tiedostot
Hiihto	Hiihtojaoston jäsen, joka pääsee päivittämään hiihtouutisia
Jalkapallo	Jalkapallojaoston jäsen, joka pääsee päivittämään jalkapal- louutisia.
Lentopallo	Lentopallojaoston jäsen, joka pääsee päivittämään lentopal- louutisia.
Suunnistus	Suunnistusjaoston jäsen, joka pääsee päivittämään suunnis- tusuutisia
Urheilutalo	Urheilutalon jäsen, joka päivittää urheilutalon sivua ja urheilu- talon varauskalenteria.

Yleisurheilu	Yleisurheilujaoston jäsen, pääsee päivittämään yleisurheilu-uutisia.
Super Users	Super käyttäjä, jolla on oikeudet kaikkeen sivustolla.

Taulukko 1. Käyttäjryhmät ja käyttöoikeudet.

6.3 Sivupohja

Sivupohjaksi (template) valittiin ilmainen sivupohja <http://www.siteground.com/joomla-templates.htm> -sivustolta [Joomla2.5/siteground-j16-10](http://www.siteground.com/joomla-templates.htm), josta muokkaamalla aloitettiin rakentaa toimeksiantajan toivomaa verkkosivustoa.

Kuva 7. Alkuperäinen sivupohja

6.3.1 Ratkaisumallimme PePe:n verkkosivuiksi

Koska sivupohja on erillään sisällöstä, voi sivun ulkoasua muuttaa helposti. <http://www.joomla.fi/ohjeita/sivupohja>. Verkkosivuista toivottiin rauhallisia, selkeitä ja mahdollisimman yksinkertaisia. Päädyimme oheiseen sivupohjaan. Vaihdoimme logoksi PePe:n logon lisättynä vuosiluvulla. Perttelin Peikkojen logoon lisättiin perustamisvuosi toimeksiantajan toivomuksesta, muuten se pidettiin entisellään. Valikoiksi tulivat etusivu, jaostot, urheilutalo, kalenteri, ajankohtaista ja yhteystiedot. Jaostovalikon alavalikot ovat: salibandy, suunnistus, lentopallo, jalkapallo, hiihto ja yleisurheilu.

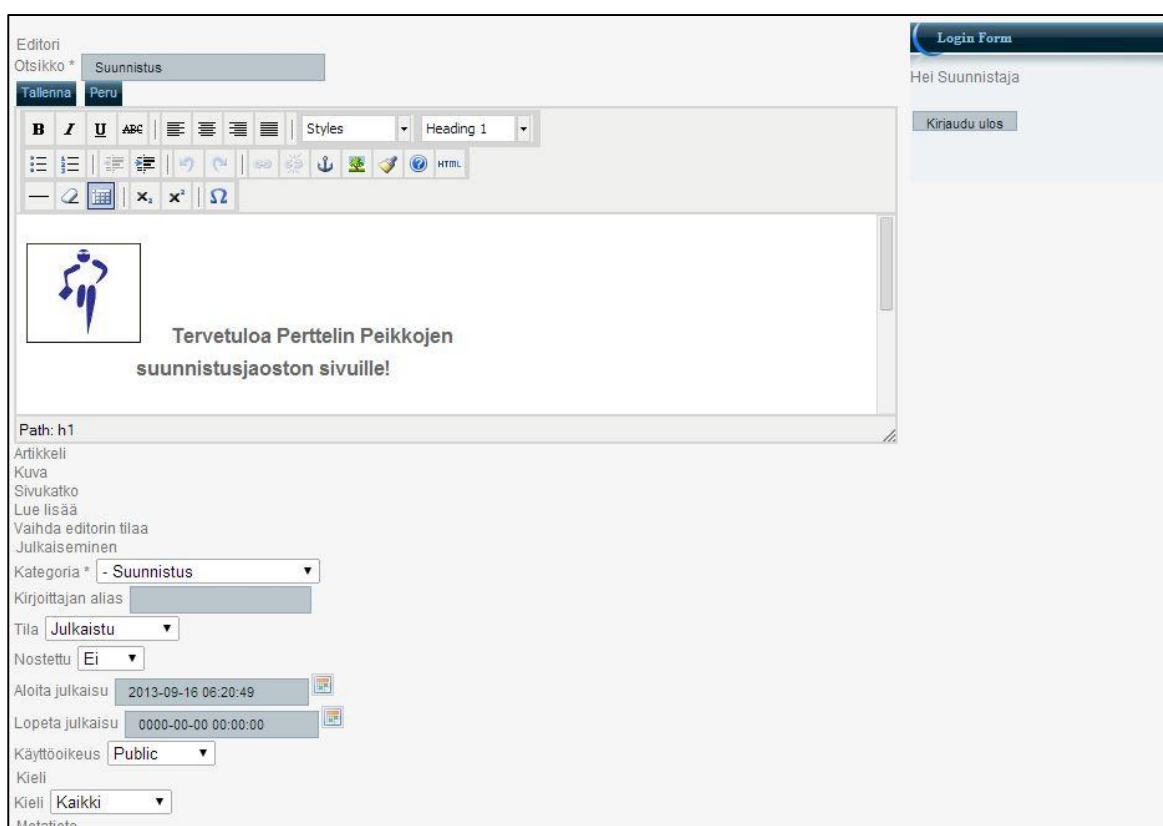
Kuva 8. PePe:n etusivu jaostoineen

Kuva 9. Jalkapallojaoston uusi logo

Kuva 10. Suunnistuksen etusivu kirjautuneena

Kuva 11. Artikkelin muokkaustila

Yllä olevat kuvat 8 ja 9 ovat esimerkkinä uusista sivuista. Jokaisen jaoston sivujen runko on samanlainen ja muokattavissa ylläpitäjän eli jaoston vastuuhenkilön haluamiin alavalikoihin ja asiasisältöön. Jaostojen etusivuilla näkyvät jaostojen uudet logot (kuva 10 on esimerkki jalkapallojaoston logosta, loput logot ovat liitteessä). Käyttäjäoikeudet on perustettu luomalla kullekin jaostolle kategoria ja jokaiselle jaostolle käyttäjäryhmä. Kuvassa 11 on näkymä suunnistuksen editointisivusta, jossa suunnistusjaoston ylläpitäjä voi kirjautuneena muokata suunnistusjaoston sivuja. Sivulla 31-32 olevassa taulukko1. on esitetty tämän opinnäytetyön ehdotus sivuston ylläpitäjien käyttöoikeuksiksi toimeksiantajan toivomusten mukaan.

	sunnuntai	maanantai	tiistai	keskiviikko	torstai	perjantai	lauantai
5	26	27	28	29	30	31	1
6	2	3	4	5	6	7	8
7	9	10	11	12	13 Salibandy harjo ...	14 Hiihtojaoston k ... Vanhain tanssit ...	15
8	16	17 Salibandy harjo ...	18	19 Hiihtoloma jump ...	20	21	22
9	23 Kyläyhteisön ju ...	24	25	26	27	28 Kalevalanpäivän ...	1

Kuva 12. Urheilutalon varauskalenteri

Urheilutalon tapahtumakalenterin kuukausinäkylässä on eritelty tapahtumat, ruutu klikkaamalla saadaan esiin tarkempi selostus tilaisuudesta.

7 YHTEENVETO

Tässä opinnäytetyössä tehtiin ehdotus uusista verkkosivuista urheiluseura Perttelin Peikot ry:lle. Tarkoituksena on tehdä dynaamiset ja helppokäyttöiset sivut, joita on helppo ylläpitää, ja joissa käyttäjä helposti pääsee haluamalleen sivulle.

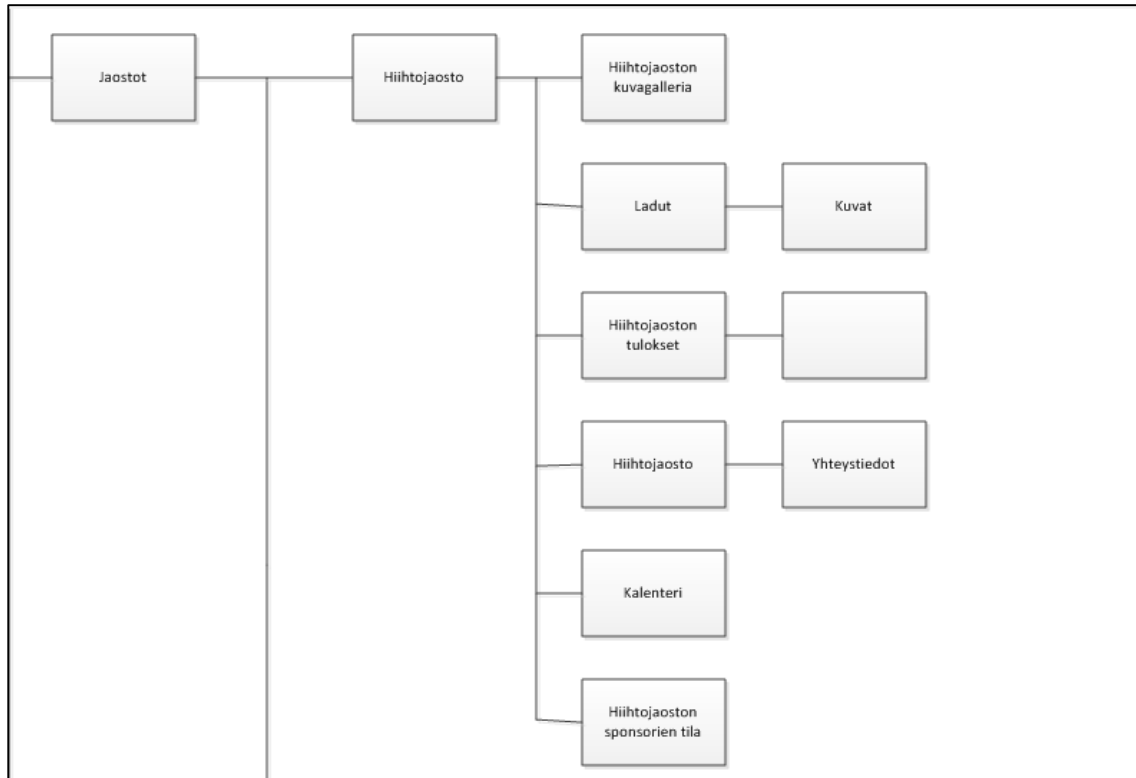
Ensin haastattelimme urheiluseuran puheenjohtajaa ja yhtä urheiluseuran jäsentä. Haastattelussa kartoitettiin toimeksiantajan tarpeet, joista johdettiin toteutukseen tarvittavat ominaisuudet. Heidän toiveitten perusteella päätettiin käyttää Suunnistus-jaoston vanhojen sivujen yleisilmettä uusien verkkosivujen mallipohjana.

Taustatiedoiksi työssä selvitettiin, mitä täytyy ottaa huomioon hyviä verkkosivuja tehdessä. Verkkosivut päätettiin tehdä Joomla 2.5 sisällönhallintajärjestelmällä, jolloin sivujen ylläpito on helppoa. Urheiluseuran antamien toiveiden mukaan löydettiin valmis sivupohja, jota muokkaamalla saatiin toimeksiantajan toiveiden näköiset sivut.

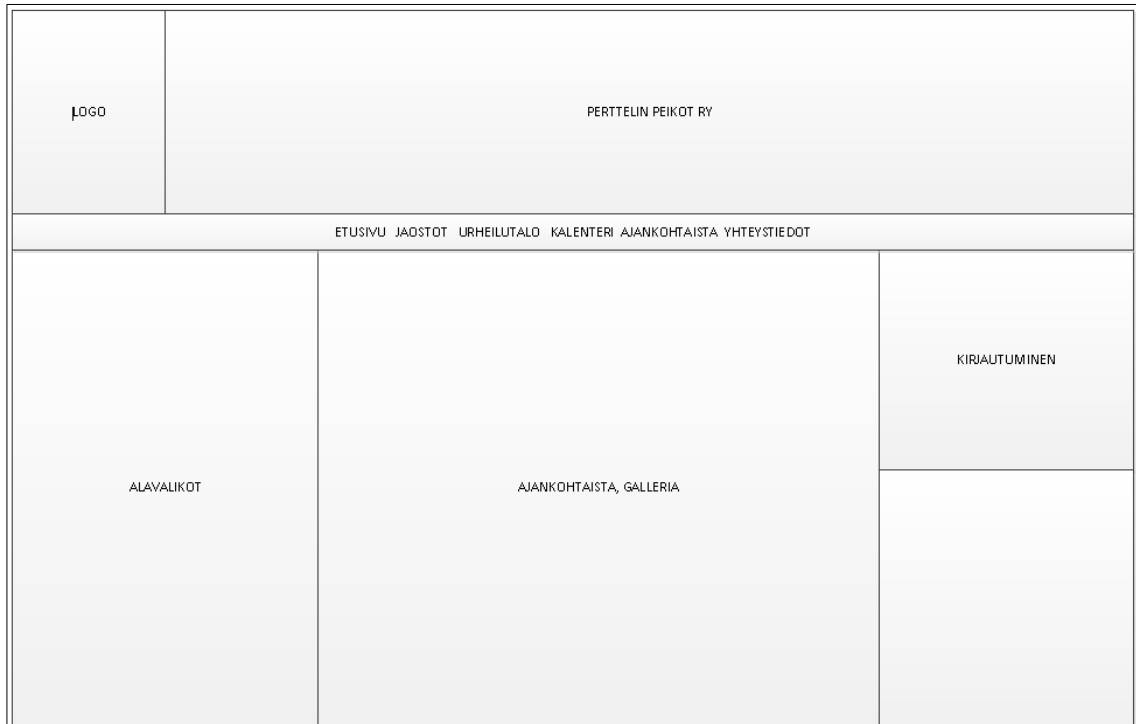
Tässä opinnäytetyössä osana ollut verkkosivujen suunnittelu lähti liikkeelle siten, että tutkittiin ensin erilaisia suunnittelumenetelmiä kirjallisuudesta. Suunnittelussa otettiin huomioon toimeksiantajan toiveet ja ilmaisen mallipohjan ehdot. Opinnäytetyötä tehdessä huomasin hyvin miten pitkä prosessi verkkosivun suunnittelu on.

Uusille verkkosivuille piti suunnitella mallinnuskartta vaikka niille käytettiin ilmaista mallipohjaa. Suunniteltiin verkkosivujen mallinnuskartta, josta näkyy miten sivuilla navigoidaan hierarkkisesti. Navigointikartan pohjalta tehtiin verkkosivuille valikot ja alavalikot. (Kuva 13.) Vaikka olimme valinneet käyttöömmme ilmaisen mallipohjan oli hyvä tehdä etusivusta lay-out kuva. (Kuva 14.) Tarkoituksena oli suunnitella mahdollisimman selkeä navigointi niin, ettei siinä ole monta eri tasoa. Jokaiselta sivulta

pääsee takaisin urheiluseuran pääsivulle, kuten urheiluseuran jäsenten haastattelussa toivottiin. Uusilla sivuilla emme käyttäneet kursiviä tai alleiviivattua tekstiä, kuten Sinkkonen kappaleessa 3.1 halusi.

Kuva 13. Jaoston päänavigointi ja alisivut

Kuva 14. Etusivun layout

Opinnäytetyössä toteutui toimeksiantajan toive eri jaostojen yleisilmeen ja rakenteiden yhtenäisestä ilmeestä. Yhtenä tärkeänä vaatimuksena oli sivujen helppo päivitettävyyys. Jokaista jaostoa pääsee päivittämään kunkin jaoston vastuuhenkilö. Jaostoille ja urheilutalolle tehtiin erilliset kalenterit, josta urheilutalon varaustilanne näkyy selvästi. Verkkosivuille suunniteltiin käyttäjät ja käyttäjäryhmät. Ehdotuksemme uusista sivuista näytettiin toimeksiantajalle. Hän piti verkkosivun ulkomuodosta ja siitä, että jaostojen sivut ovat kaikki samankaltaisia. Sivut vaikuttivat myös helpoilta käyttää.

Työn laajuus ja uusien työkalujen käyttöönotto oli aikaa vievää. Opinnäytetyön rajoittaminen katsottiin tarpeelliseksi. Tämä opinnäytetyö rajattiin sisältämään verkkosivujen ulkomuotoa ja yhtenäistä rakennetta, toiminnallisuutta käyttäjäryhmineen

ja käyttöoikeuksineen. Sivujen käyttöönotto, käytettävyydestin tekeminen ja käyttäjien ohjeistaminen päätettiin rajata pois tästä opinnäytetyöstä ja se olisi sopiva aihe seuraavalle opinnäytetyölle.

LÄHTEET

Elektroniset lähteet

Elon Taito. <http://www.elontaito.com/>, luettu 27.1.2014

Joomla tuki, uutiset ja kielitiedostot. <http://www.joomla.fi/>, Hakupäivä 6.6.2013

Joomla.org.-kotisivu. <http://www.joomla.org/about-joomla.html/>. Hakupäivä 6.6.2013

Digitoimisto KWD Digital. <http://www.kwd.fi/sanasto/joomla>, luettu 21.1.2014

Oinonen, A, 2013, Verkkosivujen toteutus sisällönhallintajärjestelmällä, luettu 4.12.2013 <http://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/54434/Oinonen>

Ruohtula. J, 2012, Joomla sisällönhallintajärjestelmän käyttö ja käyttöönoton nopeuttaminen, luettu 11.9.2013 <http://www.theseus.fi/handle/10024/45081>

livonen S-P, 2013. Käyttöliittymän visuaalinen suunnittelu. luettu 4.6.2013. <http://publications.theseus.fi/handle/10024/42977>

Käyttöliittymän määritelmä 7.8.2013 <http://www.businessdictionary.com/definition/user-interface.html>

Daley M. 14.9.2011, viitattu 8.8.2013 <http://www.mjdbusinessadvice.com/speedy-and-intuitive-navigation-is-critical-for-a-successful-website/>

Painetut lähteet

Krug, Steve. 2006. Älä pakota minua ajattelemaan, Toinen laitos, New Riders

Antti Oulasvirta. 2011. Ihmisen ja tietokoneen vuorovaikutus, Tallinna Raamattukirkko, ISBN 978-952-495-176-0

Sinkkonen I.; Kuoppala H.; Parkkinen J.; Vastamäki R, 2006, Käytettävyyden psykologia, Edita Publishing Oy, Helsinki: Edita Prima Oy

Sinkkonen I.; Nuutila E. & Törmä S.2009. Helppokäyttöisen verkkopalvelun suunnittelu. Helsinki: Kariston Kirjapaino Oy

Sinkkonen I.; Kuoppala H.; Parkkinen J.; Vastamäki R, 2006, Käytettävyyden psykologia, Edita Publishing Oy, Helsinki: Edita Prima Oy, s. 24, muokattu alkuperäisestä

Sinkkonen I.; Kuoppala H.; Parkkinen J.; Vastamäki R, 2006, Käytettävyyden psykologia, Edita Publishing Oy, Helsinki: Edita Prima Oy, s. 31, muokattu alkuperäisestä

LIITTEET

Liite 1. Jaostojen uudet logot

Liite 2. Navigointikartta

LIITE 1

JAOSTOJEN UUDET LOGOT

Kuva 1 Hiihtojaosto

Kuva 4 Suunnistusjaosto

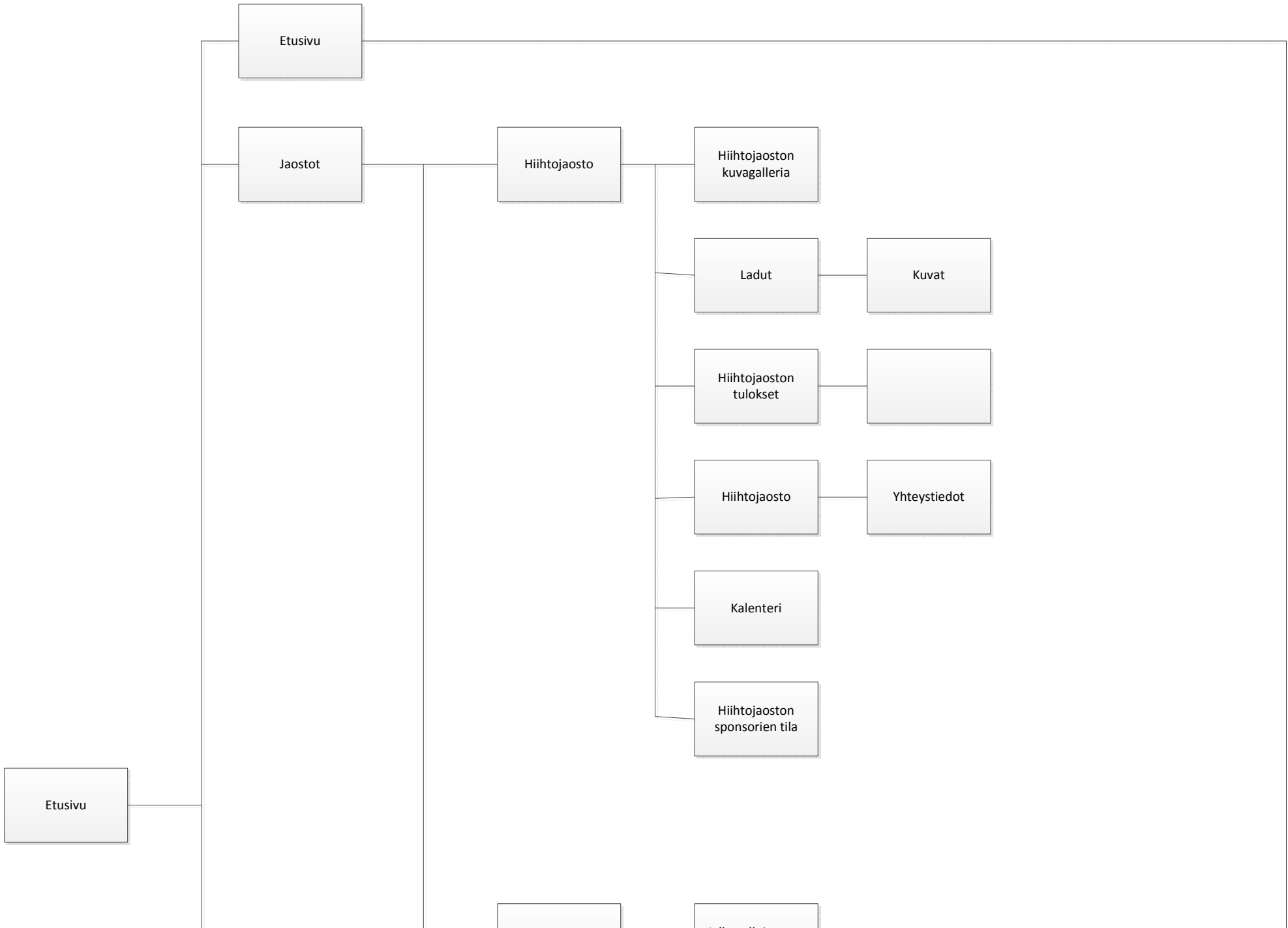
Kuva 2 Lentopallojaosto

Kuva 5 Yleisurheilujaosto

Kuva 3 Salibandyjaosto

Jalkapallojaosto

Jalkapallojaoston
etusivu

Jalkapallojaoston
joukkueet

PePe Minit 04-05

PePe Mikrot

PePe Nappulat

PePe Työt

FC PePe Leidit

Miehet

